

HYDRO

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 Oslo

2014-01-10
Side 1 av 3

Høring: Forslag til endringer i energiloven – EUs tredje elmarkeds pakke

1 Innledning

Det vises til departementets høringsbrev datert 17. september 2013 og høringsnotat med forslag til endringer i energiloven som følge av Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/72/EF (tredje elmarkedsdirektiv), Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 714/2009 (om grensekryssende krafthandel) og Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 713/2009 (om opprettelsen av et byrå for samarbeid mellom energiregulatorene).

Høringsuttalelsen er utarbeidet av Norsk Hydro ASA som representant for den totale virksomheten i Hydro-konsernet, herunder i datterselskapene Hydro Energi AS og Hydro Aluminium AS (heretter samlet omtalt som Hydro).

Hydro sine kommentarer til høringsnotatet gjelder i hovedsak endringene knyttet til krav for operatører for transmisjonsnettet og klassifiseringen av nett som henholdsvis transmisjons- og distribusjonsnett, jf. nærmere punkt 2 nedenfor. Videre er Hydro av den oppfatning at implementeringen av direktivet og den pågående diskusjonen om nettstruktur i Norge forsterker behovet for å forskriftsfeste en tariffordning som sikrer en forutsigbar nettariff for industrien som er uavhengig av tilknytningsnivå i nettet, og som tar hensyn til den nytten industrien representerer for nettet, jf. punkt 3.

2 Strengere krav for transmisjonssystemoperatører

2.1 Statnett som TSO

Direktivet gir nye krav til eiermessig skille mellom transmisjon av elektrisk energi og virksomhet knyttet til produksjon eller omsetning av kraft. Kravene skal bidra til nettselskapenes nøytralitet og uavhengighet. En nettfunksjon som opptrer nøytralt er en forutsetning for et effektivt kraftmarked og en effektiv nettvirksomhet. Hydro mener det er viktig å sikre nettselskapenes nøytralitet og anser det som positivt med et økt fokus på tiltak for dette.

Av eierne av dagens sentralnettsanlegg er det kun Statnett som per i dag anses å oppfylle direktivets krav til transmisjonssystemoperatører. Selv om direktivet åpner for at det i hver enkelt medlemsstat kan være flere transmisjonssystemoperatører, legger departementet opp til at i Norge skal kun Statnett ha denne rollen. Det blir dermed sentralt å avgjøre hvilke nettanlegg som er transmisjon i direktivets forstand, og som dermed på en eller annen måte må inngå i det transmisjonsnettet Statnett er operatør for.

Hydro støtter at Statnett fortsatt skal være den eneste aktøren med TSO-rolle og -funksjon i Norge. Dette bidrar til et klart og helhetlig ansvar for transmisjonsnettet, og vil også kunne bidra til størst mulig grad av likebehandling av slutt kunder som er tilknyttet transmisjonsnettet. Samtidig er det viktig å sikre at Statnett til enhver tid har tilstrekkelige insentiver til å opptre kostnadseffektivt, noe som krever at regulator og staten som eier har et sterkt fokus på å sikre en effektiv drift og utvikling av transmisjonsnettet. En slik løsning er imidlertid ikke til hinder for at andre enn Statnett kan være finansiell eier av transmisjonsanlegg.

Videre ser Hydro det som en fordel at det ved valg av modell og løsning for transmisjonsnettet legges til rette for muligheten for en fremtidig felles nordisk systemoperatør (systemansvarlig). En nordisk systemoperatør vil sikre likere spilleregler for og en mer enhetlig håndtering av aktørene i Norden.

2.2 Skillet mellom transmisjonsnett og distribusjonsnett

Skillet mellom transmisjonsnett og distribusjonsnett har i dag stor betydning for industrien. Dette handler både om hvilken aktør industribedriftene møter som leverandør av netjtjenester og ikke minst om de tariffmessige konsekvensene.

En vesentlig del av industriforbruket tas i dag ut direkte fra sentralnettet. En del industribedrifter er imidlertid tilknyttet regionalnettet. Industrien stabiliserer kraftsystemet og bidrar med viktige tjenester. Denne kundegruppen er derfor viktig for nettet og kraftsystemet, og gir flere virkemidler til Statnett som systemansvarlig og netteier. Hensynet til likebehandling og forutsigbarhet for denne kundegruppen kan tilsi at alle nettkunder med slike egenskaper bør ha tilknytning til transmisjonsnettet. Dette vil kunne innebære at de nettanlegg som tilknytter disse bedriftene bør klassifiseres som transmisjonsanlegg.

I denne sammenheng vises det også til at industribedrifter i dag normalt er områdekonsesjonærer etter energiloven for egne nettanlegg og etter departementets lovforslag skal områdekonsesjonærer anses som DSOer. Definisjonen av transmisjonsnett tilsier da at slike industribedrifter skal være knyttet direkte til transmisjonsnettet, jf. at det kun er definisjonen av transmisjon i direktivet som omfatter «delivery to ... distributors». Videre fremgår det i direktivets beskrivelse blant annet at transport av elektrisitet gjennom nettanlegg med «høy spenning» inngår i definisjonen av både transmisjon og distribusjon. Sammenholdt med det som er sagt over, kan dette tilsi at det er behov for en vurdering av om nettanleggene ned til industrikundene bør inkluderes i transmisjonsnettet.

Hydro ser det som naturlig at departementet nå gjennomfører en klassifisering av dagens regionalnettsanlegg i tråd med direktivet. Vi er enige i at den vesentligste delen av dagens regionalnett synes å ha distribusjonsnettfunksjon. Men Hydro mener at det ikke uten videre kan konkluderes med at alle nettanlegg som per i dag er klassifisert som regionalnett, og som tilknytter industribedrifter, er å anse som «distribusjon».

Vurderingen av hvilke anlegg/deler av nettet som er henholdsvis transmisjon eller distribusjon bør baseres på klare og objektive kriterier, der det i tillegg til funksjon også legges vekt på den betydning større industribedrifter har for transmisjonsnettet og at denne kundegruppen må sikres likebehandling og forutsigbarhet.

Hydro antar at problemstillinger knyttet til roller og ansvar for distribusjonsoperatør og organiseringen av nettet under transmisjonsnettet vil være sentralt i arbeidet og de konklusjoner som Reiten-utvalget vil legge fram våren 2014, som utgangspunkt for videre diskusjon og beslutninger knyttet til nettorganiseringen i Norge. I denne diskusjonen vil det være nyttig å ha som grunnlag en mer konkret klassifisering av dagens regionalnettsanlegg i henhold til direktivets ordlyd.

3 Behov for forutsigbarhet og tariffmessig likebehandling for industri som bidrar med tjenester til nettet

Industrien er i sterk global konkurranse hvor det i begrenset grad er mulig å velte økte kostnader over på kundene. Industriens investeringshorisont er svært lang og investeringer krever en forutsigbarhet og langsiktighet. Industriutvikling i Norge avhenger derfor av en kostnadseffektiv utvikling av nettet og en forutsigbar tariffmodell, noe som forutsetter en effektiv nettstruktur. Videre kan industribedrifter ha en viktig stabiliserende effekt på kraftsystemet, og industrien bidrar også med viktige tjenester til kraftsystemet. Disse forhold må hensyntas i valg av tariffmodell.

I dagens situasjon er det en rekke forhold som bidrar til liten grad av forutsigbarhet for industrien med hensyn til fremtidig tariffnivå. Statnett har omfattende investeringsplaner som vil medføre at kostnadsgrunnlaget i sentralnettet øker vesentlig fremover.

For de industrikundene som ikke er tilknyttet sentralnettet vil utviklingen i kostnader i de enkelte regionale nettene være avgjørende. På samme måten som Statnett har en rekke regionalnettseiere også omfattende investeringsplaner som vil medføre økt kostnadsgrunnlag, men variasjonene kan være betydelige. Forslaget til tariffmessig samordning i regionalnettet kunne ha løst denne utfordringen, men forslaget ble som kjent lagt bort av Olje og energidepartementet vinteren 2013. Videre er det knyttet usikkerhet til utfallet av de vurderinger som nå gjøres av Reiten-utvalget og hvordan fremtidens nettstruktur vil se ut i Norge. Gjennomføring av eventuelle eiermessige strukturendringer vil uansett også ta tid.

Innføringen av tredje elmarkedsdirektiv og debatten om fremtidig nettstruktur i Norge øker behovet for en tariffordning for industrien som er uavhengig av hvilket nettnivå industrikunden er tilknyttet, og som samtidig sikrer likebehandling av industrien som kundegruppe og gir tilstrekkelig forutsigbarhet med hensyn til tariffnivå. En slik tariffordning vil tilsvare prinsippene for innmatingstariffen for kraftproduksjon, som også er uavhengig av tilknytningsnivå i nettet. Hydro mener at grunnprinsippene for en slik tariffordning nå bør implementeres eksplisitt i forskrift. Tilsvarende regel er nylig implementert i Tyskland for tyske industribedrifter.

Statnett arbeider med en ny tariffmodell for sentralnettet med virkning fra 2015. Hovedelementene i forslaget er at tariffen til kundegruppen industri skal reduseres basert på kriterier som reflekterer at kunden bidrar med ytelser til nettet og bidrar positivt til stabilitet i nettet. Kundene i gruppen skal også få en reduksjon etter hvilken nytte de relativt sett anses å bidra med ut i fra de aktuelle kriteriene.

En tariffmodell som skissert over, som baserer seg på nytten industrikundene har for nettet, vil etter Hydros syn være en robust tariffmodell i samsvar med dagens regelverk.

Med hilsen

Med hilsen

Med hilsen

Stein Øvstebø
Leder for Kraftsystemer & Nett